

Ryhmäpuheenvuoro aluevaltuusto 13.5.2024 ”Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisen ja asunnottomuuden palveluiden verkoston suunnitelma 2024 – 2035

Kristillisdemokraatit ymmärtävät, että talouden tasapainottamisohjelmaa ei haluta vaarantaa. Esitämme kuitenkin, että vaikuttavista, ennaltaehkäisevistä palveluista ei karsittaisi. Toimintaa pitää sen sijaan laadullisesta parantaa mm. varmistamalla pysyvät hoito- ja palvelusuhteet, mistä kd teki aluevaltuustoaloitteen pari vuotta sitten.

Nostamme muutama asiaa.

On tärkeää, että selvitetään miten paljon palvelujen käyttö on pirstaloitunut eri palvelulinjojen välillä, kulkeeko tieto näiden välillä oikea-aikaisesti ja joutuuko asiakas pompoteltavaksi eri tahojen välillä. Kuka on vastuussa, mikäli hoitosuhteet ovat pirstaloituneet ja aina on uusi toimija kartoittamassa tilannetta? Tämä syö voimavaroja niin asiakkaalta itseltään kuin työntekijöiltäkin eikä takaa laadukasta hoitoa.

Painopisteen siirtäminen raskaista asumispalveluista kevyempiin on sinänsä tavoiteltavaa, mutta samalla on varmistettava kaikille tarpeen mukainen palvelu. Psykiatristen sairaalapaikkojen puutteen on todettu johtavan erityisesti psykoosipotilaiden itsemurhien lisääntymiseen. Palvelujen jatkuvuudella on suuri merkitys mm. psykoosisairauksien uusiutumislle ja siten terveydenhuollon kustannuksille.

Laitoshoito pitää varmistaa sitä tarvitseville. Avopalveluissa suuri osa lapsista ja nuorista toivoo, että mielenterveyspalveluita järjestetään heidän omassa arkiympäristössään eli koulun yhteydessä. Mielenterveys- ja päihdepalvelut tulisikin toteuttaa lähipalveluina. Etäpalvelut toimivat hyvänä lisänä, mutta eivät korvaa henkilökohtaista kohtaamista.

Kukaan ei huvikseen hakeudu mielenterveys- ja päihdepalveluihin, joten jo ensimmäiseen avunpyyntöön on vastattava viiveettä.

Puutteellisten resurssien vuoksi lapsia otetaan huostaan, vaikka he ensisijaisesti olisivat esimerkiksi mielenterveyspalvelujen tarpeessa. Koska riskit syrjäytymiselle ja ylisukupolviselle huono-osaisuudelle tiedetään, tulisikin ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaa. Ylisukupolvinen huono-osaisuus on monien asioiden yhteisvaikutusta ja siihen usein liittyy mielenterveys- ja päihdeongelmia.

Vaihtoehtoisia palvelupolkuja raitistumiseen pitäisi kehittää, kuten raittiuteen tähtäävän, lääkkeettömän, toipumiskeskeisen päihdehoidon mahdollistaminen. Siinä asiakasta kohdellaan kokonaisvaltaisesti oman elämänsä subjektina, ei tekemisen kohteena, objektina. Päihhteistä toipuvalle tarjotaan merkityksellistä tekemistä ja resursseja osallistua yhteiskunnan toimintaan. Tärkeää on vakaa ja turvallinen asunto.

Vankiloista vapautuu valtakunnallisesti katsottuna poikkeuksellisen paljon asunnottomia henkilöitä. Tällaisessa tilanteessa on tärkeää, että myös kolmannen sektorin toimintaa tuetaan mm. ViaDia, joka tekee vaikuttavaa työtä Stean rahoittamalla Kadulta kotiin -hankkeella. Siinä tavoitetaan ja asutetaan välivuokrausmallilla toistuvasti vankilasta asunnottomaksi vapautuvia, sekä täysin kadulla asuvia.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä esittää vakavan pyynnön, että vaikuttaviksi osoittautuneita ennaltaehkäiseviä palveluja ei karsittaisi, hoito- ja palvelusuhteiden pysyvyys varmistettaisiin erityisesti paljon palveluja tarvitseville ja jo ensimmäiseen avunpyyntöön vastataan viiveettä.